

TIẾN SĨ DUANG KIM ANH - PHÓ GIÁM ĐỐC HỌC VIỆN PHỤ NỮ VIỆT NAM:

Phụ nữ hãy thích nghi và hành động để tận dụng tối đa thành tựu của Cuộc cách mạng công nghiệp 4.0

✎ VINH HÀ thực hiện

Làm gì để phụ nữ có thể thụ hưởng nhiều nhất thành tựu công nghệ trong kỷ nguyên kỹ thuật số, đồng thời hạn chế tối đa mặt trái từ Cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 để “một nửa yêu thương” của thế giới làm chủ cuộc sống là một câu hỏi lớn. Hà Nội Ngày nay đã có cuộc trao đổi với Tiến sĩ Dương Kim Anh - Phó Giám đốc Học viện Phụ nữ Việt Nam xung quanh vấn đề này.

- Kỷ nguyên số - Cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ 4 và bình đẳng giới là chủ đề được quan tâm, thảo luận tại nhiều quốc gia và các diễn đàn quốc tế. Tiến sĩ có thể cho biết rõ hơn về vấn đề này?

- Kỷ nguyên số, Cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 tác động mạnh mẽ tới nhiều lĩnh vực trong đời sống xã hội. Cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 thúc đẩy phát triển con người, phát triển xã hội, nhưng cũng mang đến nhiều thách thức cho nhân loại. Nhấn mạnh vai trò của bình đẳng giới trong phát triển bền vững, Liên hợp quốc khẳng định: Không thể đạt được các mục tiêu phát triển bền vững nếu như không có tiến bộ về bình đẳng giới. Vì vậy, bình đẳng giới và nâng cao quyền năng cho phụ nữ và trẻ em gái trở thành mục tiêu xuyên suốt.

Trong kỷ nguyên số, rô-bốt có thể hỗ trợ con người tăng năng suất lao động, nhưng có tạo ra được sự cân bằng trong cuộc sống và công việc, có làm giảm xung đột vai trò, căng thẳng vai trò, có giải quyết được các bất bình đẳng giới và những vấn đề giới mới phát sinh hay không? Rất nhiều vấn đề đang được đặt ra và việc quan tâm thúc đẩy bình đẳng giới trong phát triển bền vững là hoàn toàn xác đáng để Cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 phục vụ loài người, giảm gánh nặng cho con người thông qua sự hỗ trợ của máy móc, để con người nói chung, phụ nữ nói riêng có cuộc sống chất lượng và hạnh phúc trong một môi trường an toàn.

- Theo Tiến sĩ, trong kỷ nguyên số và hội nhập toàn cầu, phụ nữ Việt Nam có thể đón nhận những cơ hội gì?

- Kỷ nguyên số và Cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 sẽ tạo ra những thay đổi mang tính đột phá trên mọi phương diện của đời sống xã hội, vượt ra khỏi quy mô nhà xưởng khi vận vật được kết nối bởi Internet. Sản xuất vận hành tự động dẫn tới tăng năng suất, giảm sức lực và thời gian lao động, tạo ra các sản phẩm dịch vụ mới có chất lượng, với chi phí thấp, thỏa mãn tối đa nhu cầu của người tiêu dùng. Trong đó, phụ nữ là người tiêu dùng nhiều loại hàng hóa, cho bản thân, con cái và gia đình.

Bối cảnh đất nước hội nhập sâu rộng là cơ hội tốt để phụ nữ Việt Nam được giao lưu, học hỏi, tiếp cận với những thành tựu tiên tiến của thế giới, mở rộng thế giới quan và nhân sinh quan, mở rộng kiến thức và kỹ năng ứng dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật vào cuộc sống.

Kỷ nguyên số và Cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 là thách thức đối với nhiều ngành nghề.

Cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 sẽ tạo ra những ngành nghề mới, cơ hội mới, phương thức cung cấp, tổ chức lao động mới. Phụ nữ Việt Nam có những phẩm chất đáng quý như thông minh, năng động, sáng tạo, cần cù, chịu khó. Đây là tiền đề quan trọng để họ tiếp cận và lĩnh hội tốt các cơ hội mới của kỷ nguyên công nghệ. Các doanh nghiệp nói chung và doanh nghiệp nữ nói riêng sẽ có rất nhiều cơ hội để chứng minh năng lực của mình cũng như phát triển tốt hơn. Điều này đặc biệt quan trọng trong bối cảnh ngày càng nhiều phụ nữ khởi nghiệp.

- Tiến sĩ có bàn luận gì về những vấn đề mới phát sinh cũng như những thách thức đặt ra của vấn đề bình đẳng giới trong kỷ nguyên số?

- Kỷ nguyên số và hội nhập quốc tế đặt ra nhiều vấn đề giới mới như cổ tức giới và lợi tức dân số, khác biệt giới về kỹ thuật số..., đòi hỏi các phương pháp tiếp cận giới mới chứ không chỉ đơn thuần là ưu tiên cho phụ nữ. Cần lưu tâm tới các phương pháp giúp tối đa hóa sự phát triển bền vững của con người và xã hội, phát triển hướng tới mọi người, đặc biệt là các đối tượng khó tiếp cận nhất. Các phương pháp tiếp cận lấy con người làm trung tâm, tiếp cận dựa trên quyền có đáp ứng giới, tiếp cận đánh giá năng lực và khả năng dễ bị tổn thương, tiếp cận nâng cao quyền năng, tiếp cận lồng ghép giới... cần được đẩy mạnh để từ đó đưa

ra giải pháp phù hợp cho các vấn đề về giới.

Kỷ nguyên số và Cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 có thể gây ra bất bình đẳng. Đặc biệt, Cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 có thể phá vỡ thị trường lao động. Giai đoạn đầu là thách thức đối với lao động văn phòng, trí thức, lao động kỹ thuật. Giai đoạn tiếp theo là thách thức đối với nhân công giá rẻ, trình độ thấp. Việc suy giảm hoặc mất lợi thế so sánh về lao động sẽ kéo theo các bất bình đẳng về cơ hội nghề nghiệp, nói rộng khoảng cách thu nhập, giàu nghèo...

Những thay đổi về kinh tế nảy sinh từ kỷ nguyên số sẽ dẫn đến những bất ổn về đời sống của phụ nữ và các đối tượng yếu thế. Bất bình đẳng giới, bất bình đẳng xã hội gia tăng. Tôi có thể dẫn ra nhiều câu chuyện về những thay đổi trong cách thức giao tiếp trên Internet đang đặt con người vào thế nguy hiểm về tài chính và sức khỏe. Thông tin cá nhân nếu không được bảo vệ sẽ dẫn đến những hệ lụy khôn lường. Thực tế cho thấy, bất ổn về an ninh mạng và các bất ổn khác khiến phụ nữ có nguy cơ bị bạo lực giới như quấy rối tình dục, lạm dụng tình dục, mai dâm, buôn bán người. Không loại trừ khả năng phụ nữ có thể bị mua chuộc tham gia vào các hoạt động khủng bố, các tổ chức chính trị phản động, hoạt động phi pháp khác nếu không có giải pháp phòng tránh và tự tin ứng phó với các cạm bẫy.

- Theo Tiến sĩ chúng ta phải làm gì để phụ nữ có thể khai thác tối đa các

ơ hội, vượt qua các rào cản từ đó thúc đẩy bình đẳng giới trong kỷ nguyên số?

- Trước tiên, phụ nữ cần trang bị các phương pháp tư duy mới để tạo ra sự khác biệt và tận dụng tối đa các cơ hội có được. Cần phát huy sức mạnh nội lực của con người, của phụ nữ, thúc đẩy năng lực công nghệ thông tin, khả năng sáng tạo, khởi nghiệp, tăng cường sự tự chủ, tự tin để có thể ứng phó tốt với các trở ngại trong cuộc sống, công việc. Cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 mang đến sự thay đổi, sự phát triển bất phá. Vì vậy, phụ nữ cần vững vàng ở mọi góc độ, biết quản lý sự thay đổi, thích nghi với sự thay đổi.

Cần nhận thức rõ về bản chất, những thách thức của Cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 từ đó hiểu được vai trò, vị trí của mình trong xã hội, học tập nâng cao năng lực để đáp ứng yêu cầu của thời đại. Để làm được điều đó, phụ nữ cần thúc đẩy cơ hội học tập suốt đời, không ngừng học tập, học hỏi từ những người xung quanh, chia sẻ với những người xung quanh.

Cần phát huy những phẩm chất tốt đẹp của phụ nữ Việt Nam, tránh bảo thủ, trì trệ, vượt qua các rào cản giới. Đồng thời cân bằng cuộc sống với công việc, hành động để tiếp cận với các ứng dụng khoa học công nghệ. Cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 với sự bùng nổ thông tin, kết nối đa chiều đòi hỏi con người phải có kỹ năng chọn lọc và xử lý thông tin tốt.

Cuối cùng, theo tôi, cần nâng cao nhận thức về bình đẳng giới và phương pháp tiếp cận giới. Bình đẳng giới không đơn thuần là ưu tiên cho phụ nữ, mà là thúc đẩy cơ hội bình đẳng cho phụ nữ và nam giới để họ phát huy tốt nhất khả năng, năng lực của cả hai giới trong đời sống xã hội, thụ hưởng kết quả một cách bình đẳng. Bảo đảm nguyên tắc bình đẳng giới không có nghĩa là thực hiện sự cào bằng trong phân công lao động giữa hai giới, bởi vai trò giới của phụ nữ và nam giới là khác nhau. Việc khắc phục bất bình đẳng giới là tôn trọng khác biệt giới trong lao động và quan hệ xã hội, nhưng không triệt tiêu những khác biệt tự nhiên giữa hai giới. Ngoài ra, cần tăng cường và nâng cao hiệu quả công tác giám sát, phản biện xã hội để đảm bảo tính hiệu lực thực tế trong việc thực hiện chính sách, luật pháp về bình đẳng giới.

- Trân trọng cảm ơn Tiến sĩ về cuộc trao đổi!